

بکار گیری مهندسی الکترونیک در سیستمهای زیستی BIONIC

دکتر حامد ساجدی

دانشیار گروه الکترونیک - دانشکده فنی دانشگاه شاهد

رئیس هیات مدیره و مدیر تحقیق و توسعه شرکت دانش بنیان طنین پرداز

مدیر گروه پژوهشی آکوستیک شاهد

ویژگی های الکتریکی سیستم های زیستی

* حضور یونهای مثبت و منفی در محیط

به سبب حضور یونهای متنوع و نیز خواص الکتریکی بافتها، این بافت ها به عنوان محیطهای هدایتی و یا دی الکتریک و القایی قابل مدلسازی هستند.

* انتشار جریان و توزیع میدان در بافت

میدانهای الکتریکی حاصل از جریان و پتانسیل در بافتهای زیستی بسته به مشخصات هدایتی، خازنی و حتی سلفی توزیع میشوند.

* غشای نیمه تراوا و تحریک پذیر

وجود غشای نیمه تراوا در برابر مولکولها و بویژه یونها، در کنار غلظت متفاوت محیط داخل و بیرون سلول، مکانیسمهای تعادل متنوعی را ایجاد میکند.

* پتانسیل الکتریکی غشای سلولی

ایجاد پتانسیل الکتریکی حاصل از تعادل یونی و نیز خواص هدایتی غشا، رفتار غشا را به صورت یک عنصر الکتریکی و البته بسیار پیچیده عرضه میکند.

ویژگی های الکتریکی سیستم های زیستی

* پتانسیل عمل و فعالیت سلولها

- تغییر رفتارهای هدایتی غشا، و مکانیسمهای خروج از تعادل و بازگشت هدایت به حالت اولیه و ایجاد پتانسیل عمل، شاخصی کلیدی در عملکرد سلولهای تحریک پذیر است.

* انتشار پتانسیل عمل

- مکانیسمهای ترکیب، تجمع و انتشار پتانسیل عمل در بافت و ارتباطات بین سلولی، به انتشار و توزیع و انتقال پیام و اطلاعات منجر میشود که پایه رفتار سیستم است.

* تبادل یونی با محیط / جریانهای یونی

- تبادلات یونی و جریانهای یونی حاصل از ایجاد پتانسیل عمل، رفتار الکتریکی سلولها و نظایر آن سیستم بیولوژیک را مشابه منابع جریان / ولتاژ مینماید.

ظرفیتهای مهندسی سخت افزاری پایه

* حسگرها و مبدل ها

تبدیل کمیت‌های فیزیکی محیطی به کمیت های الکتریکی

* سیستم‌های تقویت کننده

افزایش دامنه سیگنال‌های ضعیف به مقادیر قابل استفاده در مراحل بعدی

* فیلترهای حذف نویز

کاهش / حذف سیگنال‌های مزاحم برای در اختیار گرفتن سیگنال‌های مورد نظر

ظرفیتهای مهندسی سخت افزاری پایه

* تحریک الکتریکی (جریان / میدان / پتانسیل)

ایجاد محرک های الکتریکی با قابلیت کنترل شده و قابل برنامه ریزی بصورت دلخواه

* تقویت کننده های توان

افزایش جریان / ولتاژ خروجی با هدف افزایش توان / انرژی تحویلی به محیط برای کارایی و ثمربخشی

* عملگرها و مبدل های انرژی

تبدیل انرژی الکتریکی به سایر انرژی های موثر در محیط

ظرفیتهای مهندسی نرم افزار

* الگوریتم های پردازش سیگنال

- ارایه و متناسب سازی روشهای پردازش سیگنال در جهت استخراج اطلاعات، شناسایی و تخمین و بازشناسی الگو

* مدلسازی و تحلیل

- ارزیابی، تحلیل و شناخت مکانیسم عملکرد و روابط بین اجزای سیستم متکی بر روابط ریاضی

* شبیه سازی رفتار سیستمها

- شبیه سازی کامپیوتری رفتار و خروجی سیستم به ازای تغییر پارامترهای توصیفگر، اعمال ورودی های مختلف، بر هم کنش سیستمها

* الگوریتمهای یادگیرنده و هوشمند

- بکار گیری روشهای هوش محاسباتی و هوش مصنوعی در جهت بهینه سازی الگوریتمهای پردازشی در جهت نزدیک تر شده به دانش خبره و تلفیق با چشم مسلح مهندسی و همچنین مدلسازی رفتار هوشمند و شناختی سیستم های زیستی

ابزارها و زیرساختهای مهندسی کاربردی

* پردازشگرهای دیجیتال و سیستمهای کامپیوتری

- ابزارهای مناسب برای تحلیل و بررسی مدلها، شبیه سازی ها و اجرای الگوریتمهای پردازش سیگنال

* پردازنده های دیجیتالی کم مصرف با توان پردازشی قابل قبول

- ابزارهای متناسب برای پیاده سازی زمان حقیقی و پرتابل در جهت توانبخشی و استفاده مداوم توسط کاربر

* ارتباط بی سیم (القایی / خازنی)

- ابزارهای انتقال اطلاعات برای مانیتورینگ و ارسال فرمان و تحریک و ثبت در سیستمهای همراه و سیستمهای قابل کاشت در بدن

ابزارها و زیرساختهای مهندسی کاربردی

* کدینگ و دیکدینگ اطلاعات

- نگاشت فضای اطلاعات به فضای دیجیتال و بهره گیری از روشهای رمز گذاری برای جلوگیری از تداخل و حفاظت از بروز خطا و افزایش قابلیت اطمینان سیستمها بخصوص در ارتباط بی سیم

* سیستمهای الکترونیکی کم توان و مدارهای تامین توان

- افزایش قابلیت سیستمهای کاشتنی و سیستمهای همراه بیمار و شبکه های حسگر بی سیم و گسترده

* شبکه موبایل / اینترنت اشیا

- فراهم شدن امکان ارتباط اجزای سیستم بر بستر های مخابرات سیار و اینترنت برای نزدیک شدن به فضای سلامت و پزشکی از دور و اتصال با سایر سامانه های مدرن

بکارگیری ظرفیتهای مهندسی در سیستم زیستی

* طراحی واسط یونی / الکترونی (الکترودها)

- ساختار، شکل هندسی، آرایش هندسی و نوع ارتباط تهاجمی یا غیر تهاجمی با سیستم زیستی

* ثبت سیگنالهای فعالیت زیستی

- بکارگیری ابزارهای مهندسی برای استخراج و ثبت و ضبط سیگنالها و فعالیتهای زیستی

* پردازش اولیه سیگنالهای زیستی

- استخراج اطلاعات و مشخصات مورد نظر از سیگنالها و تفکیک سیگنالها، نویزها و تداخلها برای عرضه مناسبتر به فرد متخصص

* الگوریتمهای تشخیص وضعیت حیاتی

- بکارگیری روشهای ماشینی و هوش مصنوعی در تشخیص خودکار یا تصمیم یار برای بهره گیری از توان آنالیزهای پیچیده و دشوار و گسترش دامنه بهره گیری در مخاطب

دستاوردهای متصور مهندسی در سیستم زیستی

* ارتباط انسان / مغز و ماشین

- امکان اتصال موثر و البته نامحسوس و آسان بین سیستم انسانی و دنیای ماشینهای هوشمند.

* سایبرنتیک

- تطبیق و تاثیر پذیری متقابل سیستم زیستی و ماشینهای یادگیرنده برای یکپارچگی معنایی و عملکردی

* تاثیر گذاری و مداخله در عملکرد سیستم زیستی

- بکارگیری ابزاری سخت افزاری و نرم افزاری برای مداخله و تاثیر گذاری بر روی سازوکارهای موجود و یا از دست رفته در سیستم زیستی

بکارگیری ظرفیتهای مهندسی در سیستم زیستی

* توانبخشی و بازتوانی

- ایجاد قابلیتهای حسی و یا حرکتی از طریق تلفیق قابلیتهای مهندسی، شناخت کافی و دقیق از مکانیسمهای زیستی و استفاده از الگوریتمها و پروتکلهای تحریکی

* درمان و بهبود

- حرکت به سمت درمان نارسایی ها، جایگزینی عملکردهای از دست رفته و یا کاهش تاثیرات نارسایی های موجود

* شبکه سازی هوشمند و پزشکی از دور

- بکارگیری زیر ساختهای شبکه ها و زیرساختهای ارتباطی در حال گسترش برای ارتقای سیستمهای مراقبتی و درمانی در هر لحظه و در هر کجا بصورت هوشمند و /یا کنترل شده توسط متخصص

چند نمونه متصور

Bionic Man

چند نمونه متصور

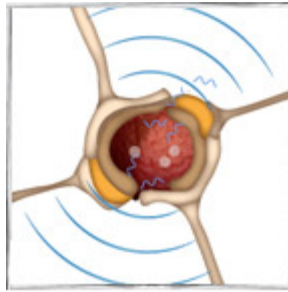
WIRELESS BRAIN-COMPUTER INTERFACE

The wireless brain-computer interface records and transmits brain activity wirelessly and could allow people with paralysis to use their thoughts to control robotic arms or other devices.

چند نمونه متصور

OPENING THE BLOOD BRAIN BARRIER WITH ULTRASOUND

Focused ultrasound could be used to temporarily open the blood brain barrier to let gene therapy treatments reach the brain.

چند نمونه متصور

FLEXIBLE ELECTRODES RECORD BRAIN ACTIVITY

Flexible electrode array records brain activity from the surface of the brain and could be used to control robotic arms or provide real-time information about brain states.

چند نمونه متصور

GLUCOSE-SENSING CONTACTS

Glucose-sensing contacts could provide a non-invasive solution for continuous blood sugar monitoring.

چند نمونه متصور

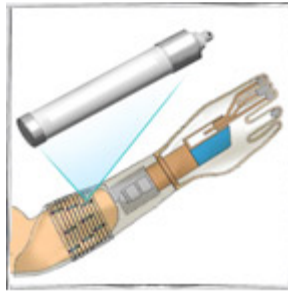
TONGUE DRIVE SYSTEM

Tongue Drive System helps individuals with severe paralysis navigate their environment using only tongue movements.

چند نمونه متصور

IMPLANTABLE SENSORS FOR PROSTHESIS CONTROL

Implantable sensors detect nerve signals above a missing limb and can use these signals to move a prosthesis in a more natural way.

چند نمونه متصور

SPINAL STIMULATION FOR PARALYSIS

Electrical stimulation of the spinal cord is being used in individuals with paralysis to help restore voluntary movement and other functions.

چند نمونه متصور

ROBOTIC LEG PROSTHESIS

This powered robotic prosthesis senses a person's next move and provides powered assistance to achieve a more natural gait.